

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 351/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť D. K., B., zastúpenej advokátom Mgr. P. S., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a namietaného porušenia princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 153/2010 a jeho uznesením z 22. júna 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. K. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. augusta 2010 faxom a 30. augusta 2010 poštou doručená sťažnosť D. K., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. P. S., B., ktorou namieta porušenie svojho

základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 153/2010 a jeho uznesením z 22. júna 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že zo vzťahu sťažovateľky a Ing. A. K. (ďalej len „otec“) pochádza syn, maloletý A. K. (ďalej len „maloletý syn“). Okresný súd Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) vedie pod sp. zn. 37 P 400/2008 na základe návrhu otca konanie o úprave práv a povinností k maloletému synovi.

Otec v rámci konania o úpravu práv a povinností k maloletému synovi požiadal o vydanie predbežného opatrenia, ktorým by súd upravil jeho styk s maloletým synom počas letných mesiacov júl a august 2010. Okresný súd uznesením č. k. 37 P 400/2008-562 z 21. apríla 2010 návrh otca zamietol s poukazom na prebiehajúce súdne konanie a v ňom vypracovaný znalecký posudok, ako aj z dôvodov, že v konaní je nariadený termín pojednávania na 25. máj 2010. Okresný súd tiež poukázal na to, aké problémy sprevádzali úpravu styku otca s maloletým synom počas celého doterajšieho priebehu konania.

Proti rozhodnutiu okresného súdu podal otec odvolanie. Krajský súd uznesením č. k. 11 CoP 153/2010-607 z 22. júna 2010 uznesenie okresného súdu zmenil a styk otca s maloletým synom počas mesiacov júl a august 2010 upravil tak, že otec má právo *„stretávať sa s maloletým synom v čase od 3. júla 2010 od 9.00 hod. do 17. júla 2010 do 18.00 hod. nepretržite a v čase od 7. augusta 2010 od 9.00 hod. do 21. augusta 2010 do 18.00 hod. nepretržite“*. Týmto uznesením krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 37 P 400/08-437 z 9. novembra 2009 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 11 CoP 402/09-478 z 12. januára 2010 pre obdobie od 1. júla 2010 do 31. augusta 2010.

Podľa názoru sťažovateľky nemá napadnuté uznesenie krajského súdu *„charakter dočasnosti a zároveň neboli splnené zákonné požiadavky na vydanie takéhoto opatrenia“*, keďže krajský súd *„žiadnym spôsobom nevysvetlil, z akého dôvodu je potrebné dočasne*

upraviť pomery účastníkov práve na dva mesiace v roku 2010, v zmysle § 74. Jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné. Nikde nie je vysvetlené, prečo práve na tieto dva mesiace v konkrétnom roku je potrebné nariaďovať nové predbežné opatrenie. Z tohto hľadiska trpí rozhodnutie vadou, ktorá porušuje princíp právnej istoty a preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia.“.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 153/2010 porušil základné právo D. K., B., na spravodlivý súdny proces a porušil princíp právnej istoty.

2. D. K., B., sa priznáva náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 2.000,- €, ktorú je povinný jej zaplatiť Krajský súd Bratislava.

3. Uznesenie Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 11 CoP 153/2010, IČS: 1308213272 zo dňa 22. 6. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

Zároveň sťažovateľka žiada úhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 303,31 € (vrátane DPH).

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením princípu právnej istoty vyplývajúceho z čl. 1 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 153/2010 a jeho uznesením z 22. júna 2010.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní zaoberal posúdením otázky, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená. Vychádzal pritom zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Uznesením okresného súdu č. k. 37 P 400/08-437 z 9. novembra 2009 bolo nariadené predbežné opatrenie upravujúce styk otca s maloletým synom. Toto predbežné opatrenie bolo zmenené uznesením krajského súdu č. k. 11 CoP 402/09-478 z 12. januára 2010 tak, že

otec je oprávnený stretávať sa s maloletým synom každú stredu a každú sobotu v čase od 14.30 h do 18.00 h.

Z uznesenia okresného súdu č. k. 37 P 400/2008-562 z 21. apríla 2010 vyplýva, že návrhom z 26. marca 2010 sa otec domáhal ďalšej úpravy styku predbežným opatrením, a to počas letných mesiacov júl a august 2010, keďže sťažovateľka nerešpektuje existujúce právoplatné a vykonateľné predbežné opatrenie upravujúce jeho styk s maloletým synom, ako aj z dôvodu, že pre seba a maloletého syna zabezpečil letný pobyt v rámci Slovenska od 3. júla 2010 do 7. júla 2010 a tiež pobyt v detskom wellness centre v Rakúsku od 7. augusta 2010 do 21. augusta 2010. Otec odôvodňoval svoj návrh na vydanie predbežného opatrenia aj tým, že má záujem sa o maloletého syna počas leta nepretržite celodenne starať, pričom existujúca predbežná úprava jeho styku s maloletým synom nie je vhodná pre čas dovolení počas letných mesiacov.

V odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu sa okrem iného uvádza, že *„Z obsahu celého spisu vyplýva, že medzi rodičmi maloletého sú napäté až nepriateľské vzťahy, ktoré bránia rozhodnutiu vo veci. Uvedená skutočnosť aj napriek viacnásobnému upozorneniu súdu a apelovaniu na usporiadanie vzájomných vzťahov, rozhodne nie je v záujme maloletého dieťaťa. Z obsahu spisu však nevyplývalo, že otec nie je schopný zabezpečiť starostlivosť o dieťa. Zo znaleckého posudku je zrejmé, že otec sa o dieťa vie postarať. Zlé vzťahy medzi rodičmi, resp. neochota matky umožniť otcovi stretávanie sa s maloletým nemôže byť na škodu maloletého a nemôže zamedziť takto styk otca s maloletým.*

§ 76 Zákona o rodine (správne má byť uvedené „§ 76 Občianskeho súdneho poriadku“, pozn.) vymedzuje, kedy je možné nariadiť predbežné opatrenie. Uvedený výpočet je demonštratívny, je možné nariadiť aj iné predbežné opatrenie než vypočítava zákon. Predpokladom pre nariadenie predbežného opatrenia je osvedčenie nároku a potreba dočasnej úpravy. V danom prípade nárok otca stretávať sa s maloletým je osvedčený a potreba dočasnej úpravy je nutná, keďže nie je z obsahu spisu zrejmé, že by došlo k dohode medzi rodičmi.

Odvolací súd rozdielne od názoru súdu prvého stupňa práve vzhľadom na zložitosť prejednávanej úpravy práv a povinností k mal. A. a vážne narušenie vzťahov medzi rodičmi maloletého má za to, že je v záujme maloletého dočasne upraviť styk otec s maloletým počas letných mesiacov v roku 2010. Ťažkosti pri realizácii styku jedného rodiča s maloletým nemôžu spôsobovať obmedzenie styku otca s maloletým. I v tomto štádiu sa buduje vzťah maloletého s rodičom, v ktorého priamej starostlivosti nie je a preto čas v uvedenej veci hrá svoju úlohu, kedy aj napriek záujmu otca o maloletého a jeho dobrý úmysel by mohlo nastať odcudzenie medzi otcom a maloletým. Za predpokladu, že medzi rodičmi je dohoda vylúčená, je potrebné, aby súd stanovil pravidlá a takto stabilizoval situáciu. V neposlednom rade nie je možné opomenúť práva otca i maloletého na styk.“.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z ústavného postavenia ústavného súdu možno vyvodiť, že ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať skutkové zistenia všeobecného súdu, ani právne názory všeobecného súdu. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákona všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento pri svojom rozhodovaní natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Sťažovateľka namieta, že uznesenie krajského súdu, ktorým predbežne upravil styk otca s maloletým synom počas letných mesiacov júl a august 2010, nemá charakter dočasnosti, keďže neupravuje pomery účastníkov konania dočasne. Zároveň považuje uznesenie krajského súdu za nepreskúmateľné, keďže v ňom absentuje zdôvodnenie potreby úpravy pomerov účastníkov konania práve na dva mesiace v roku 2010.

Ústavný súd zastáva názor, že úprava styku otca s maloletým synom tak, ako ju v napadnutom uznesení určil krajský súd, je dočasná. Pod dočasnou úpravou treba chápať úpravu trvajúcu len určitý čas, majúcu obmedzené trvanie, obmedzenú platnosť. Opakom dočasnej úpravy je úprava trvalá, stála. Úprava styku otca s maloletým synom počas vybraných dní v mesiacoch júl a august 2010 je nepochybne úpravou dočasnou, a nie trvalou, keďže sa nevzťahuje napríklad na mesiace júl a august 2011.

Pokiaľ ide o odôvodnenie potreby predbežnej úpravy styku otca s maloletým synom počas letných mesiacov júl a august 2010, považuje ústavný súd odôvodnenie vyjadrené v napadnutom uznesení za dostatočné, zrozumiteľné a preskúmateľné.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 11 CoP 153/2010 z 22. júna 2010 je primeraným spôsobom odôvodnené a nemožno ho považovať za arbitrárne, z ústavného hľadiska je akceptovateľné, a preto ním ani postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Rovnako tak nemohlo dôjsť podľa názoru ústavného súdu namietaným rozhodnutím krajského súdu k porušeniu princípu právnej istoty vyplývajúceho z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý tvorí vždy implicitnú súčasť rozhodovania ústavného súdu o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 383/08), pričom v danom prípade zo sťažnosti zjavne vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie tohto ústavného princípu v spojení s porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa s ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2010